AD 1.2 GELBĖJIMO IR PRIEŠGAISRINĖS TARNYBOS, KILIMO IR TŪPIMO TAKO PAVIRŠIAUS BŪKLĖS VERTINIMAS BEI PRANEŠIMŲ TEIKIMAS IR SNIEGO PLANAS

AD 1.2.1 GELBĖJIMO IR PRIEŠGAISRINĖS TARNYBOS

Aerodromuose, kuriuose vyksta reguliarus ir nereguliarus orlaivių, skraidinančių keleivius, eismas, pagal civilinės aviacijos taisykles yra įkurtos gelbėjimo ir priešgaisrinės tarnybos.

Informacija apie kiekviename aerodrome esančią tarnybą ir jos teikiamas paslaugas pateikta AD 2.6 skyriuje.

Į aerodromus, kuriuose nėra gelbėjimo ir priešgaisrinės tarnybų, negali būti vykdomi reguliarieji ir nereguliarieji orlaivių, skraidinančių keleivius, skrydžiai.

Kiekviena atskira paslauga yra priskiriama tam tikrai kategorijai pagal pateiktą lentelę. Laikini pakeitimai skelbiami NOTAM.

AD 1.2 RESCUE AND FIREFIGHTING SERVICES (RFFSS), RUNWAY SURFACE CONDITION ASSESSMENT AND REPORTING, AND SNOW PLAN

AD 1.2.1 RESCUE AND FIREFIGHTING SERVICES

At aerodromes approved for scheduled and/or non-scheduled traffic with aircraft carrying passengers, Rescue and Firefighting Services, are established according to the regulations for civil aviation.

Information about the service and the extent of the service is presented in the section AD 2.6 for each aerodrome.

Scheduled or non-scheduled traffic with aircraft carrying passengers is not allowed to use aerodromes without Rescue and Firefighting Services.

Each individual service is categorised according to the table shown below. Temporary changes will be published by NOTAM.

Gelbėjimo ir priešgaisrinės tarnybos ***Rescue and Firefighting Services***	
AD kategorija ***AD Category***	**Vandens kiekis litrais, reikalingas sintetinėms putoms gaminti** ***Amount or water in litres for production of synthetic foam***
5	8100
6	11800
7	18200
8	27300
9	36400
1, 2, 3 ir 4 AD kategorijų Lietuvos Respublikoje nėra./*AD categories 1, 2, 3 and 4 are not used in the Republic of Lithuania.*	

AD 1.2.2 KILIMO IR TŪPIMO TAKO PAVIRŠIAUS BŪKLĖS VERTINIMAS BEI PRANEŠIMŲ TEIKIMAS IR SNIEGO PLANAS

1 Pranešimo apie kilimo ir tūpimo tako paviršiaus būklę ir paslaugų teikimo žiemą organizavimas

Vilniaus, Kauno, Palangos, Šiaulių / Karinio oro uostų aerodromo tarnybos atlieka šiuos darbus:

a) stebi judėjimo lauką ir peroną, ar nepasikeitė dangos paviršiaus būklė;
b) matuoja kilimo ir tūpimo tako (KTT) paviršiaus teršalų tipą, apimtį, gylį;
c) nustato KTT būklės kodą (RWYCC);
d) įgyvendina priemones, kurios pagerina kilimo ir tūpimo tako, riedėjimo takų (RT) ir peronų naudojimo galimybes;
e) teikia informaciją apie KTT, RT ir peronų būklę.

2 Judėjimo laukų stebėjimas

Aerodromo tarnybos judėjimo lauką stebi ištisą parą.

3 Taikomi paviršiaus būklės vertinimo metodai, operacijos ant specialiai paruošto žieminio KTT

3.1 Vilniaus, Kauno ir Palangos aerodromų KTT paviršiaus užterštumas yra matuojamas su davikliais, kurie yra sumontuoti ant sukibimo matavimo įrangos.

AD 1.2.2 RUNWAY SURFACE CONDITION ASSESSMENT AND REPORTING, AND SNOW PLAN

1 Organization of the runway surface condition reporting and the winter service

Aerodrome operators of Vilnius, Kaunas, Palanga, Šiauliai/ Military aerodromes perform the following tasks:

a) monitor the movement areas and aprons, whether the condition of the surface has changed;
b) evaluate the type, quantity, depth of the substances of the runway;
c) identify the runway condition code (RWYCC);
d) implement the measures to maintain the usability of runway, taxiway and aprons;
e) provide the information about the condition of runways, taxiways and aprons.

2 Surveillance of movement areas

Aerodrome operator monitor the movement areas 24 hours per day.

3 Surface condition assessment methods used; operations on specially prepared winter runways

3.1 The runway surface condition at Vilnius, Kaunas and Palanga aerodromes is measured using the sensors, that are mounted on adhesion measuring equipment.

Šiaulių / Kariniame aerodrome sniego ar pažliugusio sniego sluoksnio gylis matuojamas paprasta matavimo liniuote daugelyje vietų.

Pasikeitus orų sąlygoms aerodromo tarnybos atlieka KTT paviršiaus užterštumo kiekio matavimus. Matavimai atliekami apskaičiuojant vidurkį kiekvienam KTT trečdaliui, teikiant informaciją nuo žemesnio KTT žymėjimo numerio link didesnio.

Vertinimai atliekami pakitus oro sąlygoms, dangos būklei, kritulių (teršalų) tipui arba periodiškai, nerečiau kaip kas 8 valandas.

3.2 Kilimo ir tūpimo tako būklės ataskaita (RCR). Vilniaus, Kauno, Palangos Šiaulių / Karinio aerodromo tarnybos teikia KTT būklės ataskaitą (RCR) SNOWTAM formoje, apie kiekvieno KTT trečdalio paviršiaus būklę. KTT paviršiaus būklę apibūdinančios reikšmės naudojamos pagal nustatytą KTT būklės vertinimo matricą (RCAM). KTT būklės ataskaitoje (RCR) 0–6 skaitmenimis nurodomas kilimo ir tūpimo tako būklės kodas (RWYCC), teršalų apimtis procentais, gylis (mm), teršalų tipas, nuvalytas KTT plotis (kuriam buvo taikomas RWYCC įvertinimas).

3.3 KTT būklės kodui ir / arba stabdymo efektyvumui nustatyti gali būti matuojamas dangos sukibimo koeficientas. Oro uostuose naudojami nepertraukiamo trinties matavimo metodai, kai matavimo metu sukibimo koeficientas yra fiksuojamas ir užrašomas specialiais prietaisais. Matavimai atliekami 3–5 metrų atstumu nuo KTT ašinės linijos abiejose pusėse išvedant matavimų vidurkį.

The depth of snow or slush at Šiauliai/Military aerodrome is measured using ordinary measuring ruler at many locations.

In case of changes in the weather conditions the aerodrome maintenance subdivisions perform the measurements of runway surface friction. The measurements are performed by calculating the mean for every third of runway. The information is always provided in the sequence from the lower runway marking number to the higher.

The assessments are performed, in case of changes in the air conditions, condition of the tarmac, type of substances or periodically not less frequently than every 8 hours.

3.2 Runway condition report (RCR). The services of Vilnius, Kaunas, Palanga and Šiauliai/Military aerodrome provide the runway condition report (RCR) about the surface condition of every third of runway in the form of SNOWTAM. The values describing the runway surface condition are used in accordance with the pre-defined runway condition assessment matrix (RCAM). The runway condition report (RCR) contains indication of runway condition code (RWYCC) in digits 0–6, substances quantity in percent, depth in mm, substances type, width of cleaned runway (which was subject to RWYCC assessment).

3.3 Runway condition code and/or braking effectiveness might be assessed by measuring the tarmac friction coefficient. Continuous friction measurement methods are applied at the aerodromes, when the friction coefficient is recorded during the measurement and written down using special equipment. The measurements are performed at the distance of 3–5 meters from runway centerline by drawing the mean from the measurements on both sides.

Kilimo ir tūpimo tako būklės vertinimo matrica (RCAM)
Runway condition assessment matrix (RCAM)

Vertinimas *Assessment*		**Būklės suprastėjimo vertinimo kriterijai** *Downgrade assessment criteria*	
KTT būklės kodas (RWYCC) *Runway condition code (RWYCC)*	**KTT paviršiaus apibūdinimas** *Runway surface description*	**Lėktuvo lėtėjimo arba krypties valdymo stebėjimas** *Aeroplane deceleration or directional control observation*	**Piloto pranešimas apie stabdymo poveikį kilimo ir tūpimo take** *Pilot report of runway braking action*
6	• SAUSA/*DRY*	–	–
5	• ŠERKŠNAS/*FROST* • ŠLAPIA (KTT paviršius padengtas bet kokia matoma drėgme arba vandeniu, kurio gylis yra iki 3 mm (imtinai))/*WET (The runway surface is covered by any visible dampness or water up to and including 3 mm depth)* **Gylis iki 3 mm (imtinai):**/*Up to and including 3 mm depth:* • PAŽLIUGĘS SNIEGAS/*SLUSH* • SAUSAS SNIEGAS/*DRY SNOW* • ŠLAPIAS SNIEGAS/*WET SNOW*	Lėtėjimas stabdant yra normalus pagal naudojamą stabdymo ratais jėgą IR krypties valdymas yra normalus./*Braking deceleration is normal for the wheel braking effort applied AND directional control is normal.*	GERAS/*GOOD*
4	**−15 ºC ir žemesnė lauko oro temperatūra:**/*−15 ºC and Lower outside air temperature:* • SUPLŪKTAS SNIEGAS/*COMPACTED SNOW*	Lėtėjimas stabdant ARBA krypties valdymas yra tarp gero ir vidutinio./*Braking deceleration OR directional control is between Good and Medium.*	TARP GERO IR VIDUTINIO/*GOOD TO MEDIUM*

©2012 ORO NAVIGACIJA

Kilimo ir tūpimo tako būklės vertinimo matrica (RCAM) ***Runway condition assessment matrix (RCAM)***			
Vertinimas ***Assessment***		**Būklės suprastėjimo vertinimo kriterijai** ***Downgrade assessment criteria***	
KTT būklės kodas (RWYCC) ***Runway condition code (RWYCC)***	**KTT paviršiaus apibūdinimas** ***Runway surface description***	**Lėktuvo lėtėjimo arba krypties valdymo stebėjimas** ***Aeroplane deceleration or directional control observation***	**Piloto pranešimas apie stabdymo poveikį kilimo ir tūpimo take** ***Pilot report of runway braking action***
3	• ŠLAPIA („slidus šlapias“ KTT)/*WET (“slippery wet” runway)* • SAUSAS SNIEGAS arba ŠLAPIAS SNIEGAS (bet kokio gylio) ANT SUPLŪKTO SNIEGO/*DRY SNOW or WET SNOW (any depth) ON TOP OF COMPACTED SNOW* **Giliau nei 3 mm:**/*More than 3 mm depth:* • SAUSAS SNIEGAS/*DRY SNOW* • ŠLAPIAS SNIEGAS/*WET SNOW* **Aukštesnė nei −15 ºC lauko oro temperatūra:**/*Higher than −15 ºC outside air temperature:* • SUPLŪKTAS SNIEGAS/*COMPACTED SNOW*	Lėtėjimas stabdant yra pastebimai sumažėjęs pagal naudojamą stabdymo ratais jėgą ARBA pastebimai sumažėjęs krypties valdymas./*Braking deceleration is noticeably reduced for the wheel braking effort applied OR directional control is noticeably reduced.*	VIDUTINIS/*MEDIUM*
2	**Gilesnis nei 3 mm vanduo arba pažliugęs sniegas:**/*More than 3 mm depth of water or slush:* • STOVINTIS VANDUO/*STANDING WATER* • PAŽLIUGĘS SNIEGAS/*SLUSH*	Lėtėjimas stabdant ARBA krypties valdymas yra tarp vidutinio ir prasto./*Braking deceleration OR directional control is between Medium and Poor.*	TARP VIDUTINIO IR PRASTO/*MEDIUM TO POOR*
1	• LEDAS/*ICE*	Lėtėjimas stabdant yra žymiai sumažėjęs pagal naudojamą stabdymo ratais jėgą ARBA žymiai sumažėjęs krypties valdymas./*Braking deceleration is significantly reduced for the wheel braking effort applied OR directional control is significantly reduced.*	PRASTAS/*POOR*
0	• ŠLAPIAS LEDAS/*WET ICE* • VANDUO ANT SUPLŪKTO SNIEGO/*WATER ON TOP OF COMPACTED SNOW* • SAUSAS SNIEGAS arba ŠLAPIAS SNIEGAS ANT LEDO/*DRY SNOW or WET SNOW ON TOP OF ICE*	Lėtėjimas stabdant yra minimalus arba jo nėra pagal naudojamą stabdymo ratais jėgą ARBA krypties valdymas yra neapibrėžtas./*Braking deceleration is minimal to non- existent for the wheel braking effort applied OR directional control is uncertain.*	BLOGESNIS UŽ PRASTĄ/*LESS THAN POOR*

Teršalų apimtis kiekviename KTT trečdalyje apskaičiuojama pagal padengtą paviršiaus plotą ir nurodoma procentais, pagal lentelę:

The substances quantity in every third of the runway is calculated in accordance with the covered area and given as a percentage of the total area of the runway, according to the following:

25 %	yra padengta 10–25 % KTT paviršiaus;/*means that 10–25 % of the runway is covered;*
50 %	yra padengta 26–50 % KTT paviršiaus;/*means that 26–50 % of the runway is covered;*
75 %	yra padengta 51–75 % KTT paviršiaus;/*means that 51–75 % of the runway is covered;*
100 %	yra padengta 76–100 % KTT paviršiaus./*means that 76–100 % of the runway is covered.*

Teršalų gylio skaitinė reikšmė kiekviename KTT trečdalyje nurodoma, kai teršalų gylis yra didesnis nei 3 mm.

The numerical value of the substances depth in every third of the runway is indicated, provided that the depth of substances exceeds 3 mm.

Sukibimo koeficiento matavimai KTT atliekami tik kaip papildoma priemonė nustatant paviršiaus kokybines charakteristikas.

Friction coefficient measurements on the runway are performed only as the additional measure for determining surface quality characteristics.

4 Veiksmai, kurių imamasi siekiant užtikrinti galimybę naudoti judėjimo laukus

Susidarius orlaivių skrydžiams nepalankioms sąlygoms imamasi priemonių joms pagerinti. Sniego ir ledo šalinimui naudojamos mechaninės, cheminės arba kombinuotos priemonės, vandens - mechaninės. Cheminės medžiagos naudojamos prevencijai nuo ledo susidarymo, ledui ir / arba sniegui tirpinti, orlaivių stabdymui gerinti.

Imamasi priemonių visam KTT pločiui nuvalyti. Jeigu sudėtingomis sąlygomis KTT nuvalomas tik 30 metrų jo pločio, jis gali būti laikinai naudojamas eismui, bet apie tai informacija turi būti pateikiama SNOWTAM formoje.

Visais atvejais sniego valymo darbai tęsiami tol, kol nenuvalomas visas KTT plotis.

Nuo KTT ledas valomas dangų nuledinimui skirtais cheminiais reagentais ne mažesniame kaip 15 m plotyje nuo KTT ašinės linijos.

Ledui ir suplūktam sniegui, kurių negalima nuvalyti mechaniniais būdais, pašalinti naudojamos cheminės dangų nuledinimo medžiagos NAFO / KFOR / UREA, Šiaulių / Kariniame aerodrome – NAFO / KFOR.

5 Informacijos teikimo sistema ir priemonės

5.1 Vilniaus, Kauno, Palangos ir Šiaulių / Karinio oro uostų aerodromo tarnybos naudoja SNOWTAM formą, apie KTT paviršiaus būklę ir ją siunčia atitinkamu formatu oro navigacijos paslaugų teikėjui, kuris informaciją išplatina.

5.2 Ilgiausias SNOWTAM pranešimo galiojimo laikas – 8 valandos. Kaskart, kai gaunama nauja ataskaita apie KTT būklę, skelbiamas naujas SNOWTAM pranešimas.

5.3 Kiekvienu SNOWTAM pranešimu atšaukiamas ankstesnis SNOWTAM pranešimas.

5.4 Apie sniego pusnis yra pranešama, kai jų aukštis 15 M atstumu nuo KTT krašto ar riedėjimo tako krašto yra daugiau kaip 60 CM.

6 KTT uždarymo atvejai

Tais atvejais, kai sniego valymas atidedamas ir dėl to kyla didelė rizika susidaryti komplikuotai situacijai, pvz., jeigu temperatūros kritimas gali būti toks, kad vanduo, ar pažliugęs sniegas virstų kietu ledu, aerodromo priežiūros padalinys turi teisę atskirose zonose apriboti eismą. Apie tai informacija turi būti paskelbta NOTAM ir SNOWTAM forma.

7 Informacijos apie KTT sąlygas platinimas

Informacija apie KTT būklę Vilniaus, Kauno, Palangos ir Šiaulių / Kariniame aerodromuose skelbiama atskirose NOTAM (SNOWTAM) serijose. SNOWTAM yra rengiamas vadovaujantis Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/373 reikalavimais.

4 Actions taken to maintain the usability of movement areas

In case of adverse weather conditions for flights, actions are undertaken for their improvement. Mechanical, chemical or combined measures are undertaken for elimination of snow and ice, mechanical measures – for elimination of water. Chemical substances are used for prevention of icing, melting the ice and/or snow, improving the aircraft braking.

Measures will be taken to clear the runway to full width. In case during adverse weather conditions the width of cleaned runway is only 30 meters, it may be temporarily used for traffic, but information about it must be provided in SNOWTAM form.

In all the cases the snow cleaning works are continued until the entire width of the runway is cleaned.

The ice is cleaned of the runway using chemical reagents within the width no smaller than 15 m from the centerline of the runway.

Chemical de-icing substances NAFO/KFOR/UREA and NAFO/KFOR substances at Šiauliai/Military aerodrome are used for cleaning the ice and snow, which cannot be cleaned by applying mechanical methods.

5 System and means of reporting

5.1 Vilnius, Kaunas, Palanga and Šiauliai/Military aerodrome operator use SNOWTAM form for reporting about runway condition and send it to air navigation service provider, for further dissemination.

5.2 The longest validity of SNOWTAM notification is 8 hours. Every time, when a new report on the runway condition is received, a new SNOWTAM notification is announced.

5.3 The announcement of every new SNOWTAM revokes the previous SNOWTAM notification.

5.4 Snow banks will be reported when the height of it, within a distance of 15 M from the runway or taxiway, exceeds 60 CM.

6 The cases of runway closure

In cases when a postponement of clearance results in a significant risk of a deteriorating situation, e.g., when fall in temperature may cause that water or slush become solid ice, aerodrome maintenance subdivision is authorised to demand that sections of the movement areas be closed to traffic. Notification about that must be announced in the form of NOTAM and SNOWTAM.

7 Distribution of information about runway surface conditions

The information about runway condition at Vilnius, Kaunas, Palanga and Šiauliai/Military aerodromes is announced in separate NOTAM (SNOWTAM) series. SNOWTAM is prepared in accordance with Commission Regulation (EU) 2017/373 requirements.

©2012 ORO NAVIGACIJA